

QUÆSTIONIBUS

Et

RESPONSIONIBUS

EXPLICATA:

Quæ ita formantur,

Ut,

QUÆSTIONIBUS prorsus omissis,
vel neglectis, RESPONSIONES, so-
lummodò integram *Rhetorices* Institu-
tionem Tironibus exhibeant.

Per GUIL. DU GARD.

In usum Scholæ *Mercatorum-Scifforum*.

EDITIO SEXTA.

*Danda opera est, ut post hæc initia, ad incrementa
quoque veniatur, Cypr. lib. 1. Epist. 5.*

L O N D I N I,

Typis I. Redmayne, Impensis Francisci Eglesfield, &
insigne Calthæ in cœmeterio Paulino 1678.

S

G

H

DIGNISSIMIS
SPECTATISSIMIS,

Ornatissimisque Viris,

MAGISTRO,

Guardianis, & Assistentibus Amplissi-
mæ Societatis MERCATORUM-SCISSORUM,

Benignissimis Literarum

PATRONIS,

Hunc *Rhetorices* Libellulum, qualem
qualem, In Juventutis gratiam
concinnatum,

In perpetuum Observantia *μνημόνεος*

D. D. D.

Societatis Vestrae

Cultor Humillimus.

Guil. Du-Gard.

A 2

Georgius Stanhope
hunc librum sibi vindicat

1673

TIRONI,

RHETORICES *Studioſo.*

TE monitum velim, nobis in animo non fuiſſe, omnia, quæ de *Rhetorices* Arte tradi ſolent (ſtudio enim multa omittimus) præcepta perſequi: Sed præcipua & maximi uſus Elementa, quæ Tironibus ſufficere arbitramur, in compendium ſolummodo redigere, & ad juniorum caput per *Ἐρωτηματα* adeo plane & dilucide *Quæſtiunculas*, accommodare, ut & ipſi Socios multis interrogationibus utiliter exercere valeant, & minus fatigent Præceptorem. Creſcente ætate & judicio majorum Gentium Rhetorice, qui hæc omnia accuratius traſtant, adire licebit: his interea temporis, qualia qualia ſunt, Tironibus fortaſſe, quibus ſolum inſerviunt, non ingrata, ſi liber, utere.

Iſtud porro animadvertendum eſt; Quæſtiunculas hæc, maximam partem; ad *Caroli Butleri* (*Ἐμμανεῖς*) Rhetoricam

(quæ vulgè in Scholis teritur) formare, a-
ucò ut nihil ferè in his ~~novis~~ *novis* occurrat,
quod vel in eo non inveniri, vel ad eum
non commodè referri posse videatur. Me ab
aliis equidem nonnulla, ab illo verò omnia
sumfisse non diffiteor. *ingenui* enim *pudoris*
est (ut cum *Plinio* loquar) *fateri per quos*
profeceri. *Entlernus* Talæum quàm plurimis
emendavit: Istiusmodi *Quæstionculæ* (nisi
meum me fallat augurium) *Butlerum* ipsum
& faciliorem, & teneræ ætatis ingenio longè
accommodatiorem reddent. Vix enim sine
cordice supposito natabunt pueri, quorum
caput se submittere juventutis formato res
necesse est. His igitur delibatis, *Butlerum*
ipsum, siqua de re hæsitaveris, consule.

Rhetorices

Rhetorices Elementa.

C A P U T. I.

Quæst. 1. *Quid est Rhetorica?*

R H E T O R I C A est ars ornatè dicendi.

2. *Quos sunt partes Rhetorices?*

Partes Rhetorices } Elocutio. &
duæ sunt: } Pronunciatio, v. c. 20.

3. *Quid est Elocutio?*

E L O C U T I O est interna exornatio orationis.

Quare dicitur Interna?

*Dicitur Interna ad differentiam pronuntiationis,
quæ est externa exornatio orationis.*

4. *Quoruplex est Elocutio?*

Elocutio duplex est: { Tropus,
aut
Figura. *Vid. Quæst. 46.*

5. *Quid est Tropus?*

T R O P V S est elocutio, quâ vox à nativâ significatione in aliam immutatur.

6. *Quos in Tropo sunt consideranda?*

In Tropo duo sunt consideranda: { 1. Affectiones,
&
2. Genera.

plicatio; quando nempe ex improprio significatur primò improprium, tum ex improprio illo fortè aliud improprium; atque ità deinceps, donec ad proprium veniatur, intercedente medio gradu transitum præbente: ut, *Virg. Ecl. 1.*

Post aliquot mea regna videns, mirabor aristas.

Hic per *aristas*, *spicas*, [per Synecdochen Membri] per *spicas*, *segetes*; [per Synecdochen itidem Membri] per *segetes*, *æstates*; [per Metonymiam Subjecti pro Adjuncto] per *æstates*, *annos*; [per Synecdochen Membri] intelligimus.

15. *Quid est Allegoria?*

ALLEGORIA est Tropi continuatio, ubi nimirum ejusdem generis Tropi plures conjunguntur: ut, *Ter. Sine Cerere & Libero friget Venus*; i. e. *sine pane & vino friget amor.*

16. *Quid tenendum est in Allegoriâ?*

In Allegoriâ tenendum est illud, ut quo ex genere rerum cœperis, eodem desinas: secus inconsequentia fædissima fuerit.

C A P. II.

17. *Quot sunt Tropi Genera?*

TROPI Genera sunt quatuor

}	Metonymia,
	Ironia,
	Metaphora, &
	Synecdoche,

18. *Quid est Metonymia?*

METONYMIA est Tropus Causæ ad Effectum: Subjecti ad Adjunctum; vel contra: i. e. Effecti ad Causam, vel Adjuncti ad Subjectum;

Causa quid est?

Causa est, cujus vi res est.

Quotuplex

Quotuplex est Causſa?

Causſa est qua-
druplex :

1. Efficiens, à quâ	} res est.
2. Materia, ex quâ	
3. Forma, per quam	
4. Finis, propter quam	

Quarum duæ tantum priores hîc locum habent.

19. Metonymia Causſæ quotuplex est?

Metonymia Causſæ duplex est: {

Efficientis.
aut
Materiæ.

20. Quid est Metonymia efficientis?

METONYMIA EFFICIENTIS est, cum Inventor & Autor pro ipsis effectis rebus usurpantur: ut, *Mars* pro prælio; *Vulcanus* pro igne; *Neptunus* pro mari; *Ceres* pro pane; *Bacchus* pro vino; *Venus* pro amore; *Livius* pro historia à Livio conscripta; *Virgilius* pro Poëmase à Virgilio composito, &c. ut Ter.

Sine Cerere & Libero friget Venus; i. e. *sine pane & vino friget amor*.

Lego Virgilium; i. e. *Virgilio opus*.

Sic etiam ponitur Instrumentum pro Re effecta: ut, *Lingua* pro Sermonem; *Manus* pro scriptura; *Gladius* pro cæde; *Arma* pro bello.

21. Quid est Metonymia Materiæ?

METONYMIA MATERIÆ est, cum nomen Materiæ pro effecto ponitur: ut *Æs*, argentum, aurum, pro æreis, argenteis, vel aureis nummis; *Ferrum* pro gladio; *Pinus*, abies pro navi Hor. ep. 2. lib. 2.

Non domus & fundus, non æris acervus & auri
Ægrota Domini deduxit corpore febris.

CAP. III.

22. Quid est Metonymia Effecti?

METONYMIA EFFECTI est, cum ex effectus efficiens significatur: ut *Victoria natura insolens & superba est*; i. e. insolentes & superbos reddit. *Mors pallida; quæ pallidos reddit.*

N. B. Effectum est, quod à causa efficiente pendet. Sit ponitur *scelus* pro *sceleris*, *scelerum machinator*.

Opus pro *Autore*:

Quas merui penas jam dedit illud Opus;

i. e. Ovidius, *illius Operis Autor.*

CAP. IV.

23. Quid est Metonymia Subjecti?

METONYMIA SUBJECTI est, cum nomen proprium rei subjectæ ad significandam rem adjunctam traducitur.

N. B. Subjectum dicitur illud, cui aliquid quocumque modo aut inest, aut adhæret.

24. Quot modis fit Metonymia Subjecti?

METONYMIA SUBJECTI fit novem modis; cum scilicet ponitur

1. Subjectum pro accidente in hærente: ut,

Non tu plus cernis, sed plus temerarius audes,

Nec tibi plus cordis, sed minus oris inest.

Ubi Cor pro *prudencia*; quæ sedem habet in corde,

corde, (unde prudentes cordati dicuntur :) os pro pudore, qui se ore, i. e. vultu prodit.

2. Contineus pro re contentâ. Sic poculum pro potu; Crumena pro nummis, &c.

3. Locus pro incolis : ut urbi pro civibus.

Invadunt urbem somno vinoque sepultam.

4. Locus pro rebus in loco gestis : ut, Cic. de Orat. *Agè verò, nè semper forum, subsellia, rostra, curiamque mediteris ; id est, Actiones Rhetoricas in foro, &c.*

Sic per Academiam, Lyceum, Tusculanum [Suburbanum illud Gymnasium] intelligimus Doctrinam celebratam in Academia à Platone, in Lycæo ab Aristotele, in Tusculano à Cicerone.

5. Possessor pro re possessâ : ut,

———— *Iam proximus ardet*

Ucalegon. ——— i. e. Ucalegonis domus.

Apud me, i. e. Domi meæ.

6. Dux pro exercitu : ut, Annibal victus, i. e. Annibalis exercitus.

7. Patronus, vel Advocatus, pro Cliente : ut, Cic. pro Cæcin. *Restituisse te dixit? Nego me edicto Prætoris restitutum esse.*

8. Res, quæ in tempore sit, pro ipso tempore : ut, *Mæsis pro æstate.* Virg. Ecl. 5.

Ante focum, si frigus erit, si mæsis in umbrâ.

9. Nomen rei signatæ pro signo : ut, Virg. Ecl. 3.

Orpheûque in medio pæsuit, sylvæque sequentes ; i. e. Calætas Orpheos, & sylvæ arum imagines.

CAP. V.

25. Quid est Metonymia Adjuncti?

METONYMIA ADJUNCTI est, cum ex adjunctis res subjectæ significantur.

N. B. Adjunctum dicitur, quicquid alteri rei quocunque modo adhaeret, aut cui aliquid quocunque modo subjicitur.

26. Quot modis fit?

METONYMIA ADJUNCTI fit octo modis:

1. Cum nomina Virtutum ipsarum pro bonis viris, & Vitiorum pro malis, & multarum aliarum rerum pro personis, quibus adjunctæ sunt, usurpantur: ut, *Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia. Vbi pudor pro pudicis, petulantia pro petulantibus ponitur, &c. Horat.*
Virtutem præsentem edimus — id est, viros bonos.
2. Res contenta pro continente: ut, *Virg. Æn. 1. — Vina coronas; i. e. pateram vina continentem.*
3. Adjunctum temporis pro subjectis: ut, *Æn. 1. Aspera tum positis miscescent secula bellis; i. e. homines, qui istis seculis vixerunt. Temeritas est florentis ætatis. Prudentia senectutis; i. e. Juvenum & Senum.*
4. Signum pro re significatâ: ut, *Sceptrum pro Regno; Fasces pro Magistratu; Toga pro pace; Arma pro bello, &c.*
5. Re locata pro loco: ut, *Te quaesivimus omnibus libellis; i. e. bibliothecis. Ludus pro circo.*

6. Antecedens

6. Antecedens pro consequente : ut , *discumbere* pro *cânare* : *audire* vel *auscultare* pro *obtemperare* : *Fuimus Troës*, pro non amplius *sumus* : *vixit*, id est, *mortuus est*.
7. Consequens pro Antecedente : ut , *sepulcrus est*, pro *mortuus est*. *Evigilavit*, pro *dormitat*.
8. Connexum vel concomitans unum pro altero : ut *pedes tegere*, pro *alvum levare* : *Annibal ibi moratur*, pro *exercitus Annibalis*.

C A P. IV.

27. Quid est Ironia?

IRONIA est Tropus ab opposito ad oppositum.

28. Quomodo percipitur Ironia?

Percipitur Ironia tribus modis; vel (1) *Pronunciatione*; vel (2) *Personâ*; vel (3) *Rei naturâ*: nam si qua earum dissentit à verbis, apparet mentem etiam iisdem dissentire.

29. Quotuplicia sunt Opposita?

Opposita sunt Duplicia: { *Disparata*
&
Contraria.

30. Disparata quænam sunt?

Disparata sunt res quælibet naturâ diversæ: ut, *homo lapis, liber, canis, &c.* ideoque unum multis pariter opponitur.

31. Contraria quænam sunt?

Contraria sunt res sibi invicem naturâ repugnantes; ut, *Lux & tenebræ*; *Calor & frigus*: ideoque unum uni pariter opponitur.

32. Quid?

32. Quid est Ironia à disparato ?

IRONIA A DISPARATO est, quando de personâ aliâ quidpiam dicitur, de aliâ intelligitur; sive affirmatum de utrâque, sive negatum de alterâ.

Affirmatum de utrâque: ut, Eccl. 3.

Tum credo, cum me arbutum videre Myconis,

Atque malâ vites incidere falce novellas.

Ubi per me intelligit Damætam, seipsum nominans Menalcas.

Negatum de alterâ: ut, Ovid. Metam. 13.

—*Nec in his quisquam damnatus & exul.*

Ubi Ulysses Ajacem taxans, negat quenquam sui generis damnatum & exulem fuisse; sed illud tacitè Ajaci exprobrat, cujus pater Telamon & patruus Peleus, quod Phocam tertium fratrem trucidassent, exulabant.

33. Quid est Ironia à Contrario?

IRONIA A CONTRARIO est, quando ex contrario contrarium significatur: ut, Ter. *O salve bone vir, curâsti probè: id est, pessimè, curâsti negligenter.*

14. Quid est Paraleipsis?

PARALEIPSIS est, Ironiæ species, quâ affirmamus nos ea præterire, quæ tamen maximè dicimus: Ejus formulæ sunt; *Prætereo, mitto, taceo, sileo, relinquo, omitto, missa facio, prætermitto, relinquam, concedam, &c.* ut Cic. *Mitto illam primam libidinis injuriam: mitto nefarias generi nuptias: mitto cupiditate matris expulsum matrimonio filiam.* Hic simulatè quædam dicuntur prætermitti, quæ tamen diserte memorantur.

35 Quid

35. Quid est *Apôphasis*?

A P O P H A S I S est Ironiæ species, quâ, negamus nos dicere aut facere quod maxime dicimus aut facimus: ut, Cic. Ver. 1. *Nec ea dico, quæ si dicam, tamen infirmare non possis.*

C A P. VII.

36. Quid est *Metâphora*?

M E T A P H O R A est Tropus à simili ad simile.

Nihil est autem in rerum naturâ, unde simile duci non potest, indidemque ideò & Metaphora: ut, *Princeps, Caput Reipublicæ.*

37. Quot sunt Classēs illarum rerum à quibus ducitur *Metâphora*?

Octo præcipuè sunt Classēs illarum rerum à quibus ducitur Metaphora:

- I. A rebus sacris & divinis: ut, *Homo homini Deus.*
- II. Cœlestibus: ut, *Virgilius Poetarum Sol.*
- III. Ab Elementis: ut, *Invidiæ flamma, Eloquentiæ flumen.*
- IV. A Meteoris: ut, *Fulmen Orationis.*
- V. A Mineralibus: ut, *Anrea secula: Ferreum pectus.*
- VI. A Vegetalibus: ut, *Flos Nobilitatis.*
- VII. Ab Animalibus: ut, *Angliæ Insularum ocellus. Latrant Oratores, non loquuntur.*
- VIII. A rebus Artificialibus: ut, *Appion Cymbalum mundi; sic doctus ob garrulitatem. Sic dicimus: Limare scriptum, Expolire Orationem, Amicitiam diffuere, &c.*

C A P. VIII.

38. *Quid est Synecdoche?*

SYNECDOCHE est Tropus Partis ad Totum, contrà; i. e. Totius ad Partem.

39. *Quid duplex est Pars?*

Pars duplex est: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Membrum,} \\ \text{vel} \\ \text{Species.} \end{array} \right.$

SYNECDOCHE MEMBRI est, quando ex Membro Integrum significatur: ut, *sectum pro domo; Ridiculum caput, pro facere & lepido homine; Mucro pro gladio; Dux pro exercitu; Anima pro homine. Sic, Numerus Singularis pro Plurali ponitur: ut,*

* *Hostis habet muros, ruit alto à culmine Troja,*
[pro * *Hostes.*] Romanus cedendo vincit,

N. B. Numerus Singularis est Pars seu Membrum pluralis, non Species: præsertim cum ex Unitatibus, tanquam ex particulis, multitudo omnis constituitur.

41. *Quid est Synecdoche Speciei?*

SYNECDOCHE SPECIEI est, quando ex Specie significatur Genus: ut, cum ponitur *Aristides pro Iusto; Cræsus pro Divite; Mæcenas pro Patrono. Sic infinitum numerum dicimus pro magno: ut, † Sexcenta licet ejusmodi proferre.*

[† *Sexcenta*] Species numeri magni pro numero magno in genere.

C A P. IX.

42. *Quid est Synecdoche Totius?***SYNECDOCHE TOTIUS** est, quando
ex Toto Pars significatur.43. *Quotplex est Totum?*Totum est duplex: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Integrum,} \\ \text{vel} \\ \text{Genus.} \end{array} \right.$ 44. *Quid est Synecdoche Integræ.***SYNECDOCHE INTEGRÆ** est, quando
ex Integro significatur Membrum: ut,
Pabula gustâssent Trojæ, Xanthûmque bibissent;
i. e. partem pabuli, partem Xanthi fluvii.Sic Numerus Pluralis pro Singulari: ut, Nos
populo imposuimus, & Oratores visi sumus.
Vbi de se tantum loquitur Orator.45. *Quid est Synecdoche Generis?***SYNECDOCHE GENERIS** est, quando
ex Genere significatur Species: ut, *Homo* pro
Cæcilinâ; *Virtus* pro Fortitudine; *Poeta* pro Ho-
mero, aut *Virgilio*; *Orator* pro *Demosthene*, aut
Tullio.Sic, cum vixisse & fuisse dicimus, quæ jam
mortua esse, & non existere intelligimus;
—— Fuimus Troës, fuit Ilium & ingens
Gloria Teucrorum, ——Hactenus de Tropis. Vid. *supr.* Quæst. 5.

C A P. X.

46. Quid est Figura?

FIGURA est Elocutio, quâ Orationis habitus à rectâ & simplici consuetudine mutatur.

47. Quotuplex est Figura?

Figura duplex est: { Dictionis, vel
Sententiæ. Vid. Quæst. 75.

48. Quid est Figura Dictionis?

FIGURA DITIONIS est, quâ oratio figuratur dictionibus aptè & jucundè inter sese resonantibus.

49. Quotuplex est Figura dictionis?

Figura Dictionis duplex { Dimensione, vel
est, vel in sonorum { Repetitione. Vid. Qu. 65a

50. Quid est Figura in Dimensione?

FIGURA IN DIMENSIONE est suavis ille sonorum in oratione Numerus.

51. Quotuplex est Numerus?

Numerus duplex est: { Poeticus, vel
{ Oratorius. Vid. Quæst. 62a

52. Numerus Poeticus quid est?

NUMERUS POETICUS est, qui perpetuis certorum spatiorum legibus adstringitur.

53. Quotuplex est Numerus Poeticus?

Numerus Poeticus duplex est: { Rhythmus, aut
{ Metrum.

54. Quid est Rhythmus?

RHYTHMVS est numerus Poeticus certum syllabarum numerum, nullâ habitâ quantitatis ratione, continens.

Plerumque autem Epistrophē soni conjunctam habet: ut in illo divini Vatis Poëmate,

*Dare to be true: nothing can need a lie;
A fault that needs it most, grows two
(thereby).*

55. Quid est Metrum.

M E T R V M est numerus Poëticus certis pedibus constans, quorum ultimus ultimum habet indifferenterem.

N. B. Hujus numeri gratia *Metaplasmus* (i. e. transformatio quædam dictionis) permittitur, quando scilicet aliquid in ea deficit, redundat, vel immutatur.

56. Quot sunt metaplasmi Species?

Metaplasmi quatuor sunt Species:	I. In elidendo, 2.	Synalœpha, Æthipsis, Prosthesis, Aphæresis,
	II. In addendo & aufereundo, 6.	Epenthesis, Syncope, Paragoge, Apocope,
	III. In Distrahendo & contrahendo, 2.	Diaresis, Synæresis,
	IV. In Immutando, 5.	Tmesis, Metathesis, Antithesis, Diastole, Systole.

Quæ omnia nota sunt ex Grammatica.

57. Quid est Tmesis?

T M E S I S est, Quæ composita vocis partes, alterius

zuius vocis interpolatione, dissecat; ut, Hor.

Est quiddam prodire tenus, si non datur ultra,

i. e. licet quādamtenus prodire.

58. *Quid est Metathesis?*

METATHESIS est, quæ literarum eandem transponit: ut, *pistris pro pristis, Timbre pro Timber.*

Virg. Æn, 3 de Syllâ,

Prima hominis facies, & pulchro pectore virgo

Pubes tenus; postrema immani corpore pristis,

Nam tibi Tymbre caput Evandrus abstulit ensis.

Æneid. 20.

59. *Quid est Antithesis?*

ANTITHESIS est, quæ literarum unam pro aliâ ponit: ut *Olli pro illi; vortunt pro vertunt; optumè pro optimè.*

60. *Quid est Diastole?*

DIASTOLE est, quæ brevem syllabam producit: ut.

Molle Meum levibus cor est violabile telis, Ovid.

Cum muliere marem sociali sedere jangens. Maur.

Vbi syllabæ naturâ breves in cor & muliere per Diastolen. producuntur.

SYSTOLE est, quæ longam Syllabam corripit; ut, *sulerunt, palus;*

Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Virg.

Regis opus sterilisque diu palus, aptaque remis.

Horat. est. pro sulerunt, palus.

Quæ ad numeri Poëtrici, sive Carminis, rationem pertinent, à Grammaticis petenda sunt, quamvis in Rhetoricâ tradi debent,

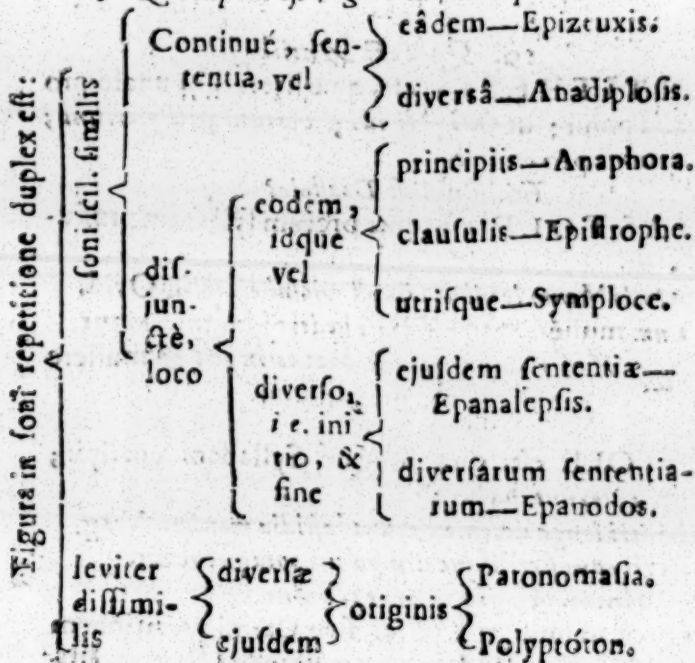
CAP. XI.

62. Quid est Numerus Oratorius?

NUMERVS ORATORIVS est, qui ex pedibus quidem constat, sed incertis & liberis.

Hactenus de Figura in soni dimensione.

63. Quotuplex est Figura in soni repetitione?

CAP. XII.

64. Quid est Epizeuxis?

EPIZEUXIS est, quando sonus similis continuè in eadem sententiâ iteratur.

65. Quotuplex est?

Duplex est: vel in $\left\{ \begin{array}{l} \text{parte vocis} \\ \text{voce integrâ} \end{array} \right. \left\{ \begin{array}{l} \text{principii,} \\ \text{finis.} \end{array} \right.$

Principii: ut, Ovid. Met. 1.

O utinam possem populos reparare paternis

Ariibus, atque animos formata infundere terræ?

Finis: ut, de Arusp. resp.

Tisus Annius ad illam pestem comprimendam, exsinguendam, funditus delendam natus esse videtur.

In voce integrâ: ut, Virg. Ecl. 6.

Ipsa sonant arbusæ, Deus Deus ille, Menalca.

Si, nisi quæ facie poterit te digna videri.

Nulla futura tua est, nulla futura tua est.

66. Quid est Anadiplôsis.

ANADIPLOSIS est, quando sonus similis continuè in diversis sententiis, i. e. in fine præcedentis, & principio sequentis repetitur: ut, Virg. Ecl. 10.

Pierides, vos hæc facietis maxima Gallo:

Gallo, cujus amor tantum mihi crescit in horas.

67. Quid est Climax?

CLIMAX est, quando Anadiplôsis pluribus gradibus continuatur: ut, ad Heren. *Quæ reliqua spes libertates manet, si illis, & quotlibet, licet; & quod licet, possunt; & quod possunt, audent; & quod audent, faciunt; & quod faciunt, vobis molestum non est.*

C A P. XIII.

68. Quid est *Anaphora*?

ANAPHORA est, quâ similis sonus iteratur in principiis sententiarum: ut, *Virg. Geor. 5.*
Te, dulci Coniux, Te solo in littore secum,
Te, veniente die, Te, decedente, canobas.

69. Quid est *Epistrophe*?

EPISTROPHE est, quâ similis sonus in clausulis iteratur: ut, *pro Pomp. Ut ejus voluntatibus non solum cives assenserint, socii obtemperarint, hostes obedirint, sed etiam venti tempestatesque obsecundarint.*

70. Quid est *Symploce*?

SYMPLOCE est, quâ similis sonus in principiis & clausulis iteratur: ut, *Agrar. 1. Quis legem tulit? Nullus. Quis majorem populi partem suffragiis privavit? Nullus. Quis Comitibus praesuit? Nullus.*

C A P. XIV.

71. Quid est *Epanalepsis*?

EPANALEPSIS est, quâ similis sonus in principio & clausulâ ejusdem sententiæ repetitur: ut, *Aeneid. 1.*

Multa super Priamo rogitant, super Hectore multa.

72. Quid est *Epanodos*?

EPANODOS est, quâ similis sonus in principio & clausulâ diversarum sententiarum, sed
 inter-

intercedente Anadiplosi iteratur : ut, *Virgil Eclog.*

3.

*Crudelis Mater magis, an Puer improbus ille?
Improbus ille Puer, crudelistu quoque Mater.*

*Whether the worst, the Child accurst,
or else the cruel Mother?
The Mother worst, the Child accurst,
As bad th' one as th' other. T. F.*

C A P. XV.

73. *Quid est Paronomasia?*

PARONOMASIA est, cum dictio literæ aut syllabæ alicujus commutatione, significatione quoque commutatur : ut, *Cat. 1. Non emissus ex urbe, sed immissus in urbem esse videatur.*

74. *Quid est Polyphton?*

POLYPTOTON est, cum ejusdem originis variis casibus voces inter se consonant : ut, *Virg. Æn. 4.*

*Mors mortis morti mortem nisi morte dedisset,
Æternæ viæ janua clausa foret.*

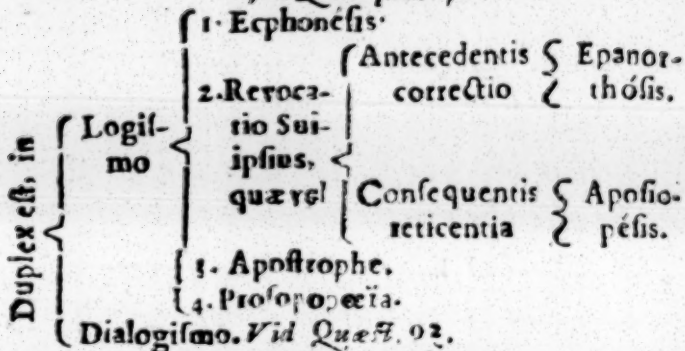
C A P. XIV.

75. *Quid est Figura Sententiæ?*

FIGURA SENTENTIÆ est, Figura quæ totam Sententiam aliquo animi motu afficit.

76. *Quætriplex*

76. Quotuplex est?

77. Quid est Logismus?

Logismus est, quando sine collocutione sententia figuratur.

78. Quotuplex est?

Quadruplex est: Ecphronesis, & Sui-ipsius Revocatio, Apostrophe, & Prosopopœia.

ECPHRONESIS est Figura in Logismo per Adverbium Exclamandi expressum vel intellectum.

N. B. Ista Figura magnum prorsus est animi commovendi instrumentum, & quidem affectuum variorum.

79. Quot modis fieri solet Exclamatio?

Fieri solet per modum	{	1. Admirationis: ut, O clementiam admirabilem?
		2. Desperationis: ut, O frustra mei suscepti labores!
		3. Optationis: ut, O utinam tunc, cum Lacedæmonia classe perisset, Obrutus insanis esset adulter aquis!
		4. Indignationis: ut, O scelus! O pestes! O labe!
		5. Ierisionis: ut, O stultos Camillos, Curios, Fabricios, Calatinos, Scipiones, Marcellos, Maximos!
		O amicum Paulum! rusticum Marium!

6. Obtesta

Fieri solet per modum

6. Obtestationis; *Troch Deum atq, hominum fidem!*
7. Gaudii; *O populares! equis me hodie fortunatio!*

8. Commiserationis & doloris; ubi usurpantur
ah, heu, eheu, ehei: ut, Cic. Offic. 1. *O domus antiqua! heu, quam Dispari domino dominaris!*

9. Invocationis vel compellationis; ut, *Dii maris & caeli! Dignissime vir! Amplissime praeful!*

10. Deprecationis, ut, Aen. 1.
Dii tibi (siqua pios respectant numina, siquid Vsqum iustitiae est, & ment sibi conscia recti) Premia digna ferant! ———

11. Imprecationis; ut, Aen. 2.
At tibi pro scelere (exclamat pro talibus ausis) Dii (siqua est caelopietas; quae talia curet) Persolvant grates dignas! ———

80. Quid est Epiphonéma?

EPIPHONEMA est exclamationis species, quae ad finem rei narratae & explicatae addi solet: ut, cum Virgilius exposuisset omnes causas, quibus Iuno Romanos persequeretur, tandem exclamat, *Tamæ molis erat Romanam condere Geniem.*

Aeneid.

81. Quid est Revocatio Sui ipsius,

REVOCATIO SUI IPSIUS est, quando revocatur quidpiam; & est ardentioris sermonis veluti refrigeratio.

82. Quosimplex est?

Duplex est: { Epanorthosis, aut
Aposiopesis.

83. Quid est Epanorthosis?

EPANORTHOSIS est, quando antecedens aliquid corrigendo, vocatur: ut, Ter. Heaut. *Filium*

unicum

unicum adolescentulum habet; ah quid dixi? habere me: imò habui Chreme: nunc habeam, necne incertum est.

86. Quid est *Aposiopesis*?

APOSIOPESIS est, quā sententiæ inchoatæ cursus revocatur, partem aliquam, quæ tamen intelligatur, reticendo; ut, Ter. Eun.

Ego te furcifer, si vivo.

C A P. XVII.

APOSTROPHE est, quando oratio ad alienam personam convertitur, quā instituta oratio requirit, ut, Metam. 1.

———— *Dii captis (nam vos mutastis & illas)*

Quot modis fieri solet Apostrophe?

Apostrophe fit variis modis

1. Ad Deum; ut, sis misericordia tua; *Iehovah*, super nos, quemadmodum speramus in te.
2. Ad Angelos bonos; ut, Vos sanctissimi Angeli testes volo meæ innocentie.
3. Ad Angelos malos; ut, Sanguis Iesu Christi nos purgat ab omni peccato: Quid ergo tibi vis *Satan*, quando contrarium mihi infusuras?
4. Ad Adversarios; ut, Quousque tandem, *Catiline*, abutere patientia nostra?
5. Ad ipsum Oratorem: ut, utquid perturbavis animā meā? quin te converis ad Deum, inque sinum ejus tuam exonerās sollicitudinē.
6. Ad Auditores præsentēs; ut, Te nunc appello *P. Scipio*, *T. Metelle*
7. Ad absentes: ut, De rebus tuis gestis, *M. Marcelle*, nulla unquam con- rescribas.

8. Ad

8. Ad Mortuos : ut, Sic est auditor, Facundia ad omnia utilis. Provoco ad te Cicero, Eloquentiæ parens.

9. Ad Bestias : ut, Vos adeste Ciconiæ, & ingratitudinem hominum redarguite.

10. Ad res inanimatas : ut, Vos agri, vos parietes obtestor; Annon sudabatis, cum tantum nefas hoc loci perpetrabatur?

88. Quid est Prosopopœia?

PROSOPOEIA est, quâ alienam personam oratione nostrâ loquentem fingimus. Sic Virg. sub Æn. personâ :

O Socii! (neque ignari sumus ante malorum)

O passi graviores! dabit Deus his quoque finem, &c.

89. Quotuplex est?

Duplex est: { Imperfecta, &
 { Perfecta.

90. Quid est Imperfecta?

IMPERFECTA est, cum sermo alienæ personæ leviter & obliquè repræsentatur: ut, pro lege Manil. Hi vos (quoniam libere loqui non licet) tacite rogant, ut se quoque, sicut cæterarum provinciarum socios dignos existimetis, &c.

91. Quid est Perfecta?

PERFECTA est, cum tota fictio personæ oratione nostrâ plenè repræsentatur.

C A P. XVIII.

92. Quid est Figura in Dialogismo?

FIGURA IN DIALOGISMO est, cum sententia figuratur in collocatione, quæ consistit in Interrogatione & Responsione.

93. Quotuplex

93. Quotplex est?

Duplex est	interrogatio.	Deliberatio	{	nobiscum—Aporia.
				cum aliis—Anacoenosis.
	responsio.	{	Occupatio—	Prolepsis &
				Protopodosis.
		{ facti dicti }	Condonatio	{ Epitrope. Synchorésis.

94. Quid est Aporia?

APORIA est deliberatio nobiscum: ut, Virg. *Æn.* 4.

En quid agam? rursus/ne procos irrita priores.

Experiri? Nomadumque petam connubia supplex, &c.

Tandem responsio addubitationis sequitur

Quin morere, ne merita es, sero:que averti dolorem.

95. Quid est Anacoenosis?

ANACOENOSIS est deliberatio cum aliis:

ut, Cic. pro Quin. *Quid denique? quid censesis?*

cedo si vos in entoco estetis, quid aliud fecissetis?

96. Quid est Occupatio?

OCCUPATIO est, cum alieni consilii interrogationem occupamus, eique responsionem subijcimus.

Hæc { à priorè parte Prolepsis
live *ὑποπόσις*
à posteriore parte Pro-
topodosis *ὑποπόσις* } dicitur.

ὑποπόσις subiectionem proponit: cuius signa ferè sunt. *Etsi, licet, quamquam, dicat aliquis, quare, aliquis, mireretur aliquis, at inquit, at inquit aliquis, &c.*

ὑποπόσις objectioni responderet, cuius signa ferè sunt, *Tamen, ac inquam ego, respondeo hunc in modum. bis talem comparatam volo responsionem,*

&c.

N. B.

N. B. Prolepsis fere Prosopopœiam conjunctam habet;

ideoque alias $\left. \begin{array}{l} \text{obliqua} \\ \text{directa} \end{array} \right\}$ est:

O B L I Q V A est, quæ imperfectam solummodo Prosopopœiam adjunctam habet; ut, Cic. pro Amer. Credo ego vos (*Judices!*) mirari quid sis, quod cum tot summi Oratores hominesque nobilissimi sedent, ego potissimum surrexerim, &c.

Tandem Responsio subjungitur.

Quæ igitur res præter ceteros impulit, ut causam Sexii Roscii reciperem?

D I R E C T A est, quæ plenam habet Prosopopœiam; Cic. pro Cælio. Dices aliquis, hæc igitur est tua disciplina? Sic tu infirmis adolescentes?

C A P. XIX.

97. Quid est Epitrope?

E P I T R O P E est, cum facti cujuspiam licentia condonatur.

98. Epitrope quotuplex est?

Epitrope duplex est; $\left. \begin{array}{l} \text{Seria.} \\ \text{Ironica.} \end{array} \right\}$

Seria: pro Flacco. Tribuo Græcis literas, do multarum artium disciplinam, non adimo sermonis leporem, ingeniorum acumen, dicendi copiam; denique etiam si qua sibi alia sumant, non repugno; testimoniorum religionem & fidem nunquam ista natio coluit.

Ironica; ut, — neque te teneo, neque dicta refello.
I; Sequere Italiam venis; pete regna per undas.

99 Quid

99. Quid est Synchorésis?

SYNCHORESIS est, cum dictum aliquod, aut argumentum condonatur: ut, Sic sacrilegus, sis fur, sis flagitiorum omnium visiorumque princeps: at est bonus Imperator.

C A P. XX.

Haftenus de Elocutione, primâ Rhetorices parte, in Tropis & Figuris exposita.

100. Quid est Pronunciatio?

PRONUNCIATIO est externa exornatio Orationis.

Quare dicitur Externâ?

Externa dicitur ad differentiam Elocutionis, quæ est interna exornatio Orationis.

101. Quot sunt Pronunciationis partes?

Pronunciationis partes § Vox, seu Prolatio,
duæ sunt: § Gestus, siue Actio.

De Prolatione Canones.

I. Oratio non eodem tenore, sed gratâ votis varietate proferenda. Perpetuâ enim monotonâ turpis & ingrata est.

II. Nè sit vox gravissima, nève acutissima. Nam submisso illo murmure debilitatur omnis intentio: contrâ autem, omnia clamosè dicere, insanum est. Et quod: Jus incitiz fue-

rit argumentum, quàm clamore applausum quæ-
rere velle? quales veriùs *Clamatores* dixeris
quam *Oratores*. Cicero eos claudis esse similes
dicebat; nempe, quia ut hi ob imbecillitatem
suam ad equum confugiunt: ità isti in voce
Scientorei, tanquam in iumento, fiduciam om-
nem apud imperitiores ponunt. Atqui, ut bene
olim dictum fuit, cognoscitur Orator *ἐκ τῆς*
φωνῆς, ἀλλ' ἢ τῆς γράμματος, non ex voce, sed ex
mente. Voss.

III. *Singulæ cuiusque dictionis syllabæ, præsertim ex-
trema, distinctè & clarè proferantur.*

Quia terminationis occultatio occultat fere sensum
sententiæ: hic tamen supinâ discentium (nè di-
cam docentium) negligentia in scholis nonnullis
nimium peccatur.

IV. *Emphatica, aliâque præcipuè notæ verba, præser-
tim anastrophe, seu invicem respondentia, paulò altio-
rem vocis & tonum & sonum requirunt: ut,*

*An lingua & ingenio potest fieri aditus ad civitatem
potuit; manu & virtute non potuit? Hic verba
emphatica, linguâ & manu, ingenio & virtute in-
vicem respondent: ideòque clariori voce profe-
renda sunt.*

V. *Vox, quantum ad orationis partes,*

1. *In exordiis, submissa ac verecunda,*

2. *In narratione, simplex & aperta, familiari colo-
quio similis.*

3. *In positione, tardior & clarior.*

4. In Confirmatione } explicando, recta & media
 sit varia: nempe in } inter acutam & gravem.
 } probando, gravis, agilis, &
 } acris.
 } amplificando, contenta, for-
 } tis, & penetrans.
5. In confutatione, sit vehementior & severior,
 & si efferenda sit Ironia, jocosa.
6. In Epilogo excitata, quasi parva victoria.
- VI. Ratione affectuum sit vox
1. In miseratione, flexibilis, plena, interrupta, flebi-
 lis.
2. In iracundia, acuta, incitata, crebro interrupta,
 nutans, vacillans, & proferens verba tertia-
 ta.
3. In metu & verecundia, contracta, demissa, hæ-
 sitans & abjecta.
4. In voluptate, lenis, tenera, effusa, hilarata, re-
 missa.
5. In dolore sine commiseratione, gravis & obducta
 sono, & pressu imo.
6. In dolore cum commiseratione, tristis, blanda, &
 submissa.
7. In } blandiendo,
 } fatendo,
 } satisfaciendo,
 } rogando, } lenis & submissa.
8. In } suadendo,
 } monendo,
 } promittendo, } gravis ac fortis.
9. In consolando, tristis, blanda & submissa.
10. In laudando, gratiarum actione, & similibus.
 laeta, magnifica, & sublimis.

De Gestu Regula.

Quæ sunt de gestu } Totius Corporis.
Singularum partium.

Totius Corporis.

- I. Corpus inter perorandum sit secundum naturam erectum & elevatum.
- II. Corpus moderate moveatur; nè sit immobile instar trunci, aut agitetur instar rami à ventis impulsus.

Singularum partium :

- III. Caput erigatur in causa bona ; demittatur modice ad significandum modestiam, verecundiam, & humilitatem : cætera sit erectum secundum naturam.
- IV. Oculi aperti significant favorem ; immoti & blandi fiduciam ; immoti & rigidi vehementiam, conniventes dissimulationem, expectationem, & admirationem.
- V. Cervix utendum erecta, non tamen rigida.
- VI. Humeri non allevantur nimis, aut contrahantur.
- VII. Brachia modicè projiciantur, & dextrum potius quàm sinistrum faciat gestum.
- VIII. Manus optimè à sinistro incipiat latere, ac dextro deponitur.
- IX. Pectus feriatur, & semur in affectibus vehementioribus.

X. In Pedibus observetur } Status.
Incessus.
C 2

In dextrum aut lævum latus vacillare, alternis pedibus insistendo, ridiculum est. *Supposito* tamen *pedis* in contentionibus & incipiendis & finiendis est opportuna.

Incessus permissus est Oratori, sed rarus; & tantum in causis publicis, ubi suggestum amplum & spatiosum est: discursare autem ineptissimum.

Atque hæc de Gestu corporis sufficiat monuisse: reliqua, quæ ad Actionem pertinent, exercitationi relinquemus: cui plus hoc agendi artificium debet quàm Præceptis.

F I N I S.

Δόξα τῷ Θεῷ.

A P P E N D I X

De Figuris Secundariis.

Primariis Dictionis sententiæ Figuris

(οἷον ἐν προοδὶ καὶ μετῇ) adjiciantur totidem in utroque secundariæ.

Figuræ Dictionis Octo:

1. <i>Ellipsis.</i>	}	5. <i>Hyperbaton.</i>
2. <i>Pleonasmus.</i>		6. <i>Zeugma.</i>
3. <i>Asyndeton.</i>		7. <i>Anithesi.</i>
4. <i>Polyssyndeton.</i>		8. <i>Gracismus.</i>

Quæst. 1. Quid est *Ellipsis*?

ELLIPSIS est, quando Verbum aliquod in constructione necessarium, omittitur, ad exprimendum affectum. Ita *Admirationem* præ se fert imperfecta illa Veneris locutio. *Æn.* 1. *Sed vos quitandem?* — ubi omittitur [*estis.*] Et illa *Pamphili indignationem*: *Ter. Act. 1. Scen. 5. Tantumne rem tam negligenter agier?* ubi deest [*deces*]

Quæst. 2. Quid est *Pleonasmus*?

PLEONASMUS est, quando verbum aliquod in Oratione redundat.

N. B. *Indicat autem, cum emphasi, vehementiam, aut certitudinem: ut Ubi gentium? Hicce oculis vidi. Sed qui talem emphasin non habet, otiosus est, & vitiosus.*

Quæst. 1. Quid est *Asyndeton*?

ASYNDETON est, quando in vocabulorum congerie emittitur Coniunctio copulativa, ob celeritatem & acrimoniam: ut, *Tot res repente circumvallunt, unde emergi non potest; vis, egestas, iniustitia, solitudo, infamia.* Ubi singulæ voces asyndetæ sunt emphaticæ.

Quæst. 4. Quid est *Polysyndeton*?

POLYSYNDETON est, quando Coniunctiones, ob orationis gravitatem, neque etiam sine emphasi, redundant: ut, *Liv. lib. 8. Dec. 3. Et somnus & vinum, & epulæ, & scoria, & balnea, corpora atque animos enervant.*

Quæst. 5. Quid est *Hyperbaton*?

HYPERBATON est verborum, à recto constructionis ordine, in alium concinniores, elegantiae & varietatis ergo, transpositio: ut, in primâ primæ orationis sententiâ. *Quæ res in civitate duæ plurimum possunt, ea contra nos ambæ faciunt in hoc tempore, summa gratia & eloquentia; quarum alteram (C. Aquilli!) vereor, alteram metuo. Eloquentia Q. Hortensis, nè me dicendo impediatur, nonnihil commoveor: gratia S. Nævii, nè P. Quinctio noceat, id verò non mediocriter pertimesco.* Naturalis enim ordo longè diversus est: *Gratia & Eloquentia summa, quæ duæ res possunt plurimum in civitate, ambæ eæ faciunt contra nos in hoc tempore: quarum vereor alteram, (C. Aquilli!) metuo alteram: commoveor nonnihil, nè eloquentia Q. Hortensis impediatur me dicendo: pertimesco utrò id non mediocriter nè gratia S. Nævii noceat. P. Quinctio.* Quàm hic ordo absonus, quàm ingratus foret?

Quæst. 6.

ANTIPTOSIS est, cum casus pro casu ponitur : ut, *Urbem quam statuo, vestra est ; pro Urbis.*

HYPALLAGE est, cum duæ dictiones commutant casus : ut, *Dare classibus Austros ; pro dare classes Austris.*

Figuræ Sententiæ decem :

1. <i>Parrhesia,</i>	} {	6. <i>Synonymia,</i>
2. <i>Erotēsis,</i>		7. <i>Hypotypōsis,</i>
3. <i>Parēntesis,</i>		8. <i>Premunitio,</i>
4. <i>Barāntesis,</i>		9. <i>Transitio,</i>
5. <i>Periphrasis,</i>		10. <i>Reiectio.</i>

Quæst. 1. Quid est *Parrhesia*.

PARRHESIA est, cum rem invidiosam, aut odiosam liberè eloquimur apud eos, quos vereri debemus. Et est duplex : vel qua crimen nobis intentatum confidenter facemur & defendimus ; vel qua aliis crimina audacter obiectamus & reprehendimus.

Quæst. 2. Quid est *Erotēsis*.

EROTESIS est locutio, qua aut

1. Sciscitatur ; ut,

_____cujum pecus ? an *Melibæi*?

2. Instamus ; ut,

Quousque tandem, Catilina, abutere patientiâ nostrâ?

3. Contrarium

3. Contrarium vehementer enunciamus : Interrogatio enim affirmativa vehementer negat ; negativa vehementer affirmat.

Quæst. 3. Quid est Parenthesis?

PARENTHESIS est sententiola sententiæ partibus commodè inserta ; sed nec cum priori , nec cum posteriori cohærens. De duæ quæ notentur Regulæ :

1. { Nec longa, nec frequens sit : quia hiulcam reddit orationem & obscuram.
2. { Parenthesis Parenthesi raro inseratur.

Quæst. 4. Quid est Parathesis?

PARATHESIS est, quando declarationis & distinctionis gratiâ , nomen nomini in eodem casu apponitur : ut, *Lupum* [piscem] non vidit *Italia*.

Quæst. 5. Quid est Periphrasis?

PERIPHRAISIS est, rei, quæ verbo uno dici potest, per plura explicatio.

N. B. Hæc quatuor præcipue modis fit.

1. Cùm Patria, Secta, aut Facinus proprii nominis loco ponitur : ut *Venusinus poeta*, pro *Horatio*; *Salmoneus Vates*, pro *Ovidio*; *Peripateticæ Scholæ Princeps*, pro *Aristotele*; *Stoicæ Familiæ Pater*, pro *Zenone*; *Eversor Carthaginis*, pro *Scipione*; *Trojanæ Belli Scriptor*, pro *Homero*, ὁ τὰ ἱερὰ καὶ θεῖα, *Stephanus*, ὁ τῶν σάσεων ἐκζητῆς. *Hermogenes Rhetor*, Ἀλεξανδρεὺς ῥήτωρ, ὁ τὰ ἱερὰ καὶ θεῖα, *Achilles Statius*.
2. Etymologiâ, cùm videlicet nominis rationem explicamus : ut, *Alienæ hæreditatis captator*, pro *Hæredipeta*; *Vir sapientiæ studiosus*, pro *Philosopho*, *Veri Dei cultor*, pro *Christiano*.

3. Notatione, cum notis, ac signis quibusdam accidentium rem quampiam depingimus: ut, *Caput uno scalpis digito*; pro molli. *Cubito se emungit*; pro Salsamentario.
4. Finitione: ut, *Arts ornate dicendi*; pro Rhetorica. *Legum ac civium libertatis Oppressor*; pro Tyranno.
- Quæst. 6. Quid est Synonymia?

SYNONYMIA [live Palilógia] est congeries Synonymorum: ut, Virg. *Æn.*

*Quem si fata virum servans, si voscitur aura
Ætheria, nec adhuc crudelibus occupat umbris,
Non metus*——

Quæst. 7. Quid est Hypotypósis?

HYPOTYPOSIS est, cum res tota ita particularim & ordine exprimitur, ut coram videri videatur.

Quæst. 8. Quid est Præmunisio?

PRÆMUNITIO [live Præparatio] est, quando adversus eorum, qui dicturi sumus, reprehensionem, nos præmunimus, rationem aliquam aut causam prætendentes.

Quæst. 9. Quid est Transisio?

TRANSITIO est, qua connectuntur partes orationis.

Duplex est;

1. perfecta; qua dicitur, & quid dictum sit, & quid dicendum; ut, Virg. *Georg.* 2.

Hactenus arborum cultus, & sidera cæli

Nunc te Bacche canam, &c.——

2. Imperfecta; qua, aut quid dictum, aut quid dicendum sit, dicitur: ut, *Salust.* in *Jugurth.* *De Africa & ejus incolis ad necessitudinem rei satis dictum.*

Fit octo modis :

- I. Ab æquali : ut, *At hæc erant jucundissima, nunc minus voluptatis astulerunt illa.*
- II. Ab inæquali : ut, *Sed hæc utcumque, ignoscenda, quis ferat ? audistis gravissima, sed audietis graviora.*
- III. A simili : ut, *Hæc perfida designavit, cujus generis sunt & illa, quæ Romæ patrâsse dicitur.*
- IV. A contrario : ut, *Sed hæc juvenis peccavit, nunc sensu virtutes audietis.*
- V. A diverso ; ut, *De moribus habet, nunc de doctrinâ reliquum est ut dicamus.*
- VI. Quali per occupationem : ut, *Iam ad reliquæ properabimus, si prius illum unum adjecerimus.*
- VII. Per reprehensionem : ut, *Quid his immoror ? ad id, quod est hujus causæ caput, festinet oratio.*
- VIII. A consequentibus, sive a relativis : ut, *Habes quid in illum consulerim beneficiorum, nunc quam gratiam mi resulerit, audi.*

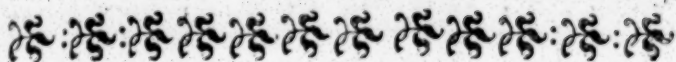
Quæst. 10. Quid est Rejectio ?

REJECTIO est, cum aliquid aut in alium locum, aut in aliud tempus rejicimus ; aut omnino à causâ & oratione nostra removemus : ut, *Sed de Lucullo alio dicam loco : & ita dicam, ut neque vera laus ei detracta oratione mea, neque falsa afficta esse videatur.*

De his rebus alio tempore dicetur.

N. B. Scitum est causam in tempora conferre, cum multa, si cupias, non queas.

Omnia

Omnia ferè hujus Artis Vocabula
(ut & aliarum) origine Græca sunt.
Horum igitur natales indigitare, Ety-
mologiæque rationem, in Juniorum
gratiam, explicare, & hoc in
loco subjicere visum est.

πρὸς τὸ ὁρθῶς διδᾶσκειν δὲ πρῶτον ἐξετάζειν τὰ
ὀνόματα.

R HETORICA [subintellige, *Arts*, vel
facultas] ῥητορικὴ (scil. τέχνη) à ῥίω
dico: quia est ars ornatè dicendi. ῥίω
autem hoc modo formatur: ἱρῶ dico est
inusitatum; Futurum, ἱρῶ. Ἰαντιῶ διαλύσις, ἱρῶ
dicam; unde deducitur Præsens novum, ἱρῶ dico:
καὶ ἀφάρεσιν, ῥέω (sicut ab ἱρύω fit ῥύω) Futur.
ῥήσω, Præter. ἱρρήκα, Atticè, ἱρηκα (ut ἱληκα
pro λήληκα) Præter, Pass. ἱρρήμην—ἱρρήσται—ἱρρήται.
Unde ῥῆμα—ῥήσις—ῥήτωρ, & ῥητορικὴ.

Tropus, τρέπω à Præter. Med. τίτροπα, quod
à τρέπω, *muto*, *immuto*: est enim λέξιαν ἐκτροπή,
deflexio à communi usu, & propria significatione.
Cic. lib. declar. Orat. Ornatio orationem Græci pu-
tant, si verborum immutationibus utantur: quas ap-
pellant τρέψεις, & sententiarum, orationisque for-
mis, quas ὑποκλήματα.

Cata-

Caracthesis, κατὰ χροίσις, *abusio*: à καταχράσει, — αἰσθ., *abutor*, quia alienis abutimur, cum propria deficiunt: à χεῖρομαι Præter. κήρυγμα, κήρυγμα, &c. unde χροίσις, & cum Præter. κή (contrarium significante) κατὰ χροίσις.

Hyperbole, ὑπερβολή, *superlatio*; ab ὑπερβίλλω, *supereto*; quia alicuius augendi, minucendive causa superat veritatem.

Auxesis, αὐξήσις, *augmentum, incrementum*, ab αὐξία ὦ, αὐξέω (pro quo in usu est αὐξω, *amplifico*.) quia amplificando rem auget.

Meiosis, μείωσις, *imminutio, extenuatio*, ἐλάττωσις: à μείω ὦ, μίνω, *minuere* reddo: ex Comparativo μείων, ut Synonymum ἐλάττω ex ἐλαττω,

Tapeinosis, ταπεινότης, *humiliatio, submissio* à ταπεινός ὦ *humilem* reddo, *submisso*; quia hanc Figuræ rei magnitudo & dignitas verbis minuitur.

Metalepsis, μεταλήψις, *transumptio*, ἀπὸ τῆ μεταλήψεως, quod inter alia significat *transumptio*.

Variè sumitur: Apud Rhetorices, est status quidam, nempe controversia quædam iudiciū præcedens. ita dicitur, quia à iudice in iudicem, ab accusatore in accusatorem, à tempore in tempus, à loco in locum, vel denique cum negatur agendum hæc lege, hæc poenâ ob, hoc crimen. Voss. l. c. 10.

Μεταλήψις, apud Poetas est, cum nomina ejusdem significationis, inter sese permutantur: ut, cum γλήνη (pupilla) ponitur pro puella, quin etiam illa duo significat. Quintil. l. 8. cap. 3. Superest ex iis, quæ aliter significant, μεταλήψις, i. e. transumpti, quæ ex alio in aliud velut viam præstat, Tropus & rarissimus & maxime impræprius. Est enim hac in Metalepsi natura, ut inter id quod transferitur, sit medius quidam gradus, nihil ipse significans;

significans, sed præbens transitum; quem Tropum magis affectamus; ut habere videamur, quàm ut ullo in loco desideremus. Itaque hæc Metalepsis est in una voce continuatio Tropi per successionem significationum: sicut Allegoria est continuatio Troponum in diversis dictionibus, & hæc aliquando confunduntur. Ideò Eustathius Μιτάληψις alicubi exponit Ἀλληγορίαν, & μεταλαμβάνειν εἶναι et Allegoricè significare.

Μιτάληψις apud Grammaticos, quæ alio nomine κλίσις, cujus est usus in constructione quum casus, qui præcedit, suam ἀκολουσίαν non servat, sed in alium μεταλαμβάνεται, aut μετακλίπεται. Cujus Schematis exempla vide apud Eustath. pag. 102.

Λαμβάνουσιν, Pers. λείψουσιν (Attice εἰλημμαι) λείψας, &c. inde λείψας, & cum Πρæp. μὲν, Μιτάληψις.

Allegoria, ἀλληγορία, inversio, permutatio cum aliud verbis, aliud sensu proponitur: ab ἄλλο & ἄγορίῳ i. e. ἄγορίῳ dico: ἄλλο γὰρ ἄγορεύει, ἄλλο δὲ νοεῖ. Continet illa plures translationes & continuas, indeoque perpetua Metaphora dicta est: ut Hor. lib. 1. Od. 14.

O Navis, referens in mare te novi.

Fluctus: O quid agis? fortiter occupa

Portum, &c.

In qua Navem pro Republicâ, Fluctuum tempestates pro Bellis Civilibus; Portum pro Pace & Concordiâ intelligi voluit.

Metonymia μετανομία, transnominatio: à Πρæpositione μὲν & οἷον nomen. A Fabio exponitur nominis pro nomine positio; cujus vis (inquit) pro eo quod dicitur; causam, propter quam dicitur, ponere.

Ironia,

Ironia, εἰρωνεία, *simulatio*, *irrisio*: ab εἶρεν *dicere*, unde εἰρων *simulator*, qui aliter dicit ac sentit: ex quo εἰρωνεία accipi solet pro *disimulatione*, quā aliter sentimus, aliter loquimur.

Paraleipsis, παραλείψις, *præteritio*: à παραλείπω, *prætermitto*, *omitto*, *relinquo*. Eā utimur, quia res notæ aut parvæ sunt, aut quia ingratae futuræ existimantur, Eadem & *Parasitopéſis* dicitur.

Apóphasis, ἀπόφασις *negatio*, ab ἀπέρημι, *nego*.

Metaphora, μεταφορά, *translatio*: à μεταφέρω, *transfero*.

Synecdoche, συνεκδοχή, *comprehensio*: à συνεκδίδουσι, *comprehendo*, vel una excipio, quia est *Tropus*, quo ex uno plura intelligimus, parte totum, specie genus, præcedentibus sequentia, vel contra. *Quintil.* lib. 8. cap. 6.

At *Grammaticis* συνεκδοχή vocatur, cum nomen aut verbum universale restringitur ad partem, vel aliquid saltem speciale, quod per *Accusativum* effertur: ut, *ruber capillos*. *Synecdochen* autem appellant, quia particulare comprehenditur ab universali. Alii maluit vocare ὑπερθετικὴν *Præpositionis secundum*, ut apud Græcos intelligi solet κατὰ. *Vof. Part. Orat.* lib. 4. cap. 6.

Rhythmus, ῥυθμός, *numerus qualis est*, in *Musicâ*, ὁ ῥυθμός ab *Hesychio* exponitur κανὼν, μέτρον, ὁ ῥυθμός, μέτρον ἰσότητος, ἀκολουθία, τάξις, σύγκρισις. *Suid.* ῥυθμός: ἰσμετρικὴ ἀκολουθία ἀρμονίας.

1. *Est ordo motionis*, 2. *Numerus Musicus*, qui certo temporum spatio constat, 3. *Numerus Oratorius*, 4. *Numerus Poeticus* præcipuè certa in versibus homœoprotitis mensura, ἀπὸ τοῦ ῥυθμοῦ

ῥύθμου,

ῥύσῳ ῥηματοῦν ὄνομα ῥυθμός, καὶ τετραπλῆς οὐ εἰς
—ῥυθμός, ἢ ἐκ τετράων, πέντε, ἑξῆς, καὶ ἑ-
φαιρίσσει τὴν καὶ τετραπλῆ—ῥυθμῶν, ut significetur
æquabilis tractus. Etym. pag. 706. 13.

Metrum, μέτρον, mensura, modus, deinde carmen ex
mensuris certorum pedum constans, ἀπὸ τῶν μέτρων τὸ
μετρίζω, καὶ ἀριθμῶ γίγνεται μέτρον, καὶ ἀποβολὴ τῆς
εἰς μέτρον, sicut ἀφίξα φέρειν, & ἀδέρω δέρειν.
Etym. 541. 46.

Metaplasmus, μεταπλάσμος, transformatio, ἀ μετα-
πλάττω transformo, transmitto, transfigo.

Synallospha, συναιλοιφή, vocalium commixtio, unio
duarum syllabarum, quantum ad vocales, in unum.
à verbo συνάλειφω co-ungo, simul ungo; Meta-
phoricè pro commisceo, confundo, in unum con-
traho: sic dicunt, τὸ α καὶ τὸ ο εἰς α συναιλείφει
i. e. κτράφει.

Ecthlipsis, ἐκθλιψις elisio, extritio: à verbo ἐκθλίβω
extero, elido, excludo.

Prosthesis, προσθήσις, appositio: à προστίθημι, appono.

Aphæresis, ἀφαίρεσις, ablatio ab ἀφαιρίζω aufero.

Epenthesis, ἐπιθήσις, interpositio: ab ἐπιτίθημι, in-
terpono.

Syncope, συγχοπή, concisio: à συγκόπτω, concido.

Paragóge, παραγωγή, productio: à παράγω, produco;

Tryphon ἡττοσηματοποιεῖν vocat.

Apócope, ἀποκοπή, abscissio: ab ἀποκόπτω, ab-
scindo.

Dixresis, διαίρεσις : à διαλύω dissolvo.

Synxresis, συναίρεσις, contractio, à συναίρειω, in unum contraho : dicitur etiam ἐπισυναλῆφῃ, coalitura : ab ἐπὶ ad, & συναλῆφω, collino, commisceo.

Tmesis, τμήσις, sectio, divisio : à τέμνω, secō ; pr. pass. τέτμημαι--σαι--ῖ, unde τμήμα, τμήσις, τμητής.

Metathesis, μεταθεσις : transpositio, à μᾶ & τίθημι, pono.

Antithesis, ἀντίθεσις, ab ἀντί pro & τίθημι.

Diástole, διαστολή, extensio, diductio, dilatatio : figura, quâ syllaba contra naturam extenditur, proferturque ore διεσπληνῶ, diducto, & dilatato, cum tamen sit pronuncianda συνεσπληνῶ, i. e. contracto : à στέλλω, præc. m. ἔστω, unde cum præp. διαστολή. Aliter vocatur ἔκτασις, i. e. extensio.

Systole, συστολή, correptio : cui opponitur διαστολή à pr. med. ἔστω.

Epizeuxis, ἐπίζευξις, adjunctio : ab ἐπιζεύγνυμι, conjungo, desuper innecto.

Anadiplosis, ἀναδιπλωσις, reduplicatio : à præp. ἀνά, & διπλόω--ώσω, duplico.

Climax, κλίμαξ, gradatio : πρὸς τὸ κλίω perf. pass. κέκλιμαι, unde κλίμαξ.

Anáphora, ἀναφορά, relatio ab ἀναφέρω, refero.

Epístrophe, ἐπιστροφή, conversio ; ab ἐπὶ & στροφή, verro.

Symploce, συμπλοκή, complexio, complicatio ; à συμπλέκω, compléo, connecto.

Epanalépsis, ἐπανάλυσις, resumptio : verbum de-
comp.

comp. ab ἐπὶ, ἀνὰ, & λαμβάνω, perf. pass. λείλημ-
μαι, λείληψαι—inde λήψις, & in compositione
com. præp. ἐπιλέληψις.

Εράνοδος, ἐπίνοδος, regressio; cūm per eadem re-
currimus, verba in verso ordine relegentes: ab
ἐπὶ & ἄνοδος quod ab ἄνω & ὀδός.

Paronomasia, παρενομασία, adnominatio; à præp.
παρὰ & ὄνομα, nomen.

Polyptoton, πολύπτωτον, variatio casuum; q. d. va-
riè πτωθῆν i. e. cadens; multitudo casuum vari-
etate distincta.

Logismus, λογισμός, à λογίζομαι, præt. λολόγισμα.

Ecphonésis, ἐκφώνησις exclamatio; ἀπὸ τῆς ἐκφωνή-
σεως.

Eriphonéma, ἐπιφωνήμα, acclamatio; ab ἐπιφώνω
acclamo.

Epanorthósis, ἐπανόρθωσις, correctio; ab ἐπανορθόω,
corrigo.

Aposiopésis, ἀποσιώπησις, reticentia; ab ἀπὸ & σιω-
πῶ—ῆσις, obitico.

Apróstrophe, ἀπροσφρόνη aversio, ab ἀπὸ & στροφή.

Prosoportéia, προσωποποιία, fictio personæ, à προσω-
πον, persona & ποιία.

Aprógia, ἀπρόγεια, addubitatio, ἀπὸ τῆς ἀπρίω fur. ἀπρί-
ω, & ἀπρίωμαι, ambigo, dubito, hareo animi, pendeo.

Anacænósis, ἀνακρίσις, communicatio; ab ἀνὰ &
κρίνω, communico.

Prolépsis, προλήψις, occupatio, anticipatio; à προ &

λαμβάνω. πρᾶτ. λίσσασθαι, λίσσασθαι, &c. unde λήψις, & cum πρᾶτ. θέληψις.

Προσάρωσις, προσεπιδοσις, redditio: à προσεπιδοῦμι, reddo, insuper do, addo.

ὑπόρρησις, ὑποφωτισμός, obiectio: ab ὑποφύω, obijcio.

Ἀντιὑπόρρησις, ἀντιυποφωτισμός, subiectio: Quint. lib. 9. ab ἀντιυποφύω, per sermonis exceptionem obijcio, tacite adversarii objectionibus occorro.

Ἐπιτροπή, ἐπιτρέπω, permissio: ab ἐπιτρέπω per-mitto, concedo.

Συγχωρησις, συγχώρησις, concessio: à συγχωρέω, concedo.

Ἐλλίψις, ἔκλειψις defectus: ab ἔκλειπω, deficio.

Πλεονασμός, πλεονασμός, redundantia: à πλεονάζω, redundo.

Ἀσύνδετον, ἀσύνδετον, inconiunctum; vocatur ἀσύνδετον, dissolutum; oratio, in qua omittuntur copulativæ particulæ; ut, *veni, vidi, vici*; ab ἀσύνδετον, privativâ particulâ, & σύνδετον, colligatus, à σύνδεω, ligo.

Πολυσύνδετον, πολυσύνδετον, varie & multipliciter coniunctum; à πολὺς & σύνδετον.

ὑπερβατόν, ὑπερβατόν, transgressio; ab ὑπερβαίνω, transgredior.

Ζεύγμα Ζεύγος, iunctura, iunctio; à ζεύγω, iungo.

Ἀντιθέσις, ἀντίθεσις, oppositio, vel ἀντίθετον, oppositum; ab ἀντί, i. e. contra, & θέσις positio, à τίθημι.

Γραισμός, γραισμός, imitatio Græcorum, Γραικός, Græcus; Rex quidam à quo Græcia appellatur.

V. Plin.

V. Plin. l. 4. c. 7. Steph. Byz. Γρηκὸς ὁ Θισσαλὺς ἦν
 ἀφ' ἧς Γρηκὸς ἢ Ἕλληνας. Eadem figura dicitur
 Hellenismus, ἡλληνισμός, Græcorum imitatio ab
 Ἕλλητι—νι, Hellen, Deucalionis filius à quo Græ-
 ci dicuntur Ἕλληνας, ἡλληνίζω, Græce loquor.

Hysterologia, ὑστερολογία, cum posterius dicitur, quad
 ordine primo. Aliter dicitur ὑστερον ὡς πρῶτον, & ὡς
 ὅτερον ab ὑστερ & λόγ.

Antiptosis, ἀντίπλοσις, casus pro casu positio; ab
 ἀντί pro, & πτώσις casus.

Hypallage, ὑπαλλαγή, immutatio; ab ὑπὸ & ἀλλάττω
 muto.

Parrhesia, παρρησία, licentia, loquendi libertas &
 audacia: quasi πανρησία, à πᾶν, & ρῆσις, licentia
 loquendi, quâ videlicet omnia dicuntur, etiam
 quæ tacenda, videri possunt. Hinc παρρησιάζο-
 μαι (ἐλευθεροῦμαι) libere loquor. Παρρησιαστικῶς, li-
 bere loquendo.

Erotesis, ἐρώτησις, interrogatio: ab ἐρωτᾶν interrogo.

Paréntthesis, παρένθεσις, interpositio: à παρενέθηναι,
 infero, interjicio.

Paráthesis, παράθεσις, appositio: à παρατίθηναι,
 appono.

Períphrasis, περίφρασις, circumlocutio: à περιφρα-
 ζομαι circumloquor.

Synonymia, συνωνυμία, nominis commutatio: Syno-
 nyma, i. e. vocabula idem significantia utiliter
 coacervantur. In eâ ferè posterius est exege-

ticum

ticum prioris : à Cov & δνομα .

Hypotypôsis, ὑποτύπωσις , evidentia & illustratio ; quando res ita scribendo exprimitur, ut delineari videatur, Budæus ; ab ὑποτύπω , per figuram demonstro, χαρὰν τιμειζω .

Premunîtio, παρασκευάζω , preparatio, præstruô : à παρασκευάζω , præpare, præstruo, & præmoli-
or quippiam ad id quod tento efficere.

Transitio, μεταβασις , à μεταβαίνω , transeo.

Rejectio, ἀποδιώξις , expulsio : ab ἀποδιώκω , fugo, sequor, expello.

INDEX.

I N D E X.

	Quæst.		Quæst.
R hetorica quid.	1	Metonymia quid:	18
Elocutio		Efficientia.	19
Ejus partes {		Materia.	21
Promunti-	2	Effecti.	22
atio.		Subiecti.	23
		Adjuncti.	25
Elocutio quid.	3		
Duplex { Tropus. }	4	Ironia quid.	27
Figura. }		Quomodo percipitur.	28
Tropus quid.	5	Opposita duplicia.	
In Tropo duo consideranda:		Disparata, }	
Affectiones, }	6	Contraria, }	29
Genera.		Ironia à { Disparato. }	32
Affectiones Tropi quatuor		Contrario. }	33
Catachrêsis, }		Paralipsis quid.	34
Hypérbole, }	7	Apóphasis quid.	35
Metalépsis, }		Metáphora quid.	36
Allegória.		Synecdoche quid.	38
Catachrêsis quid.	8	Membri.	40
Hypérbole quid.	9	Speciei.	41
—quotuplex.	10	Totius.	42
Anxésis quid.	11	Integri.	44
Mejósus quid.	12	Generis.	45
Metalépsis quid.	13	Figura quid.	46
Allegória quid.	14	Duplex, { Dictionis, }	
Tropogene- { Metonymia, }		Sententia }	47
ra quatuor { Ironia, }		Figura Dictionis quid.	48
Metáphora, }	17	dupl. in { Dimensione }	
Synécdoche.		sonoræ { Repetitione }	49
		Figura	

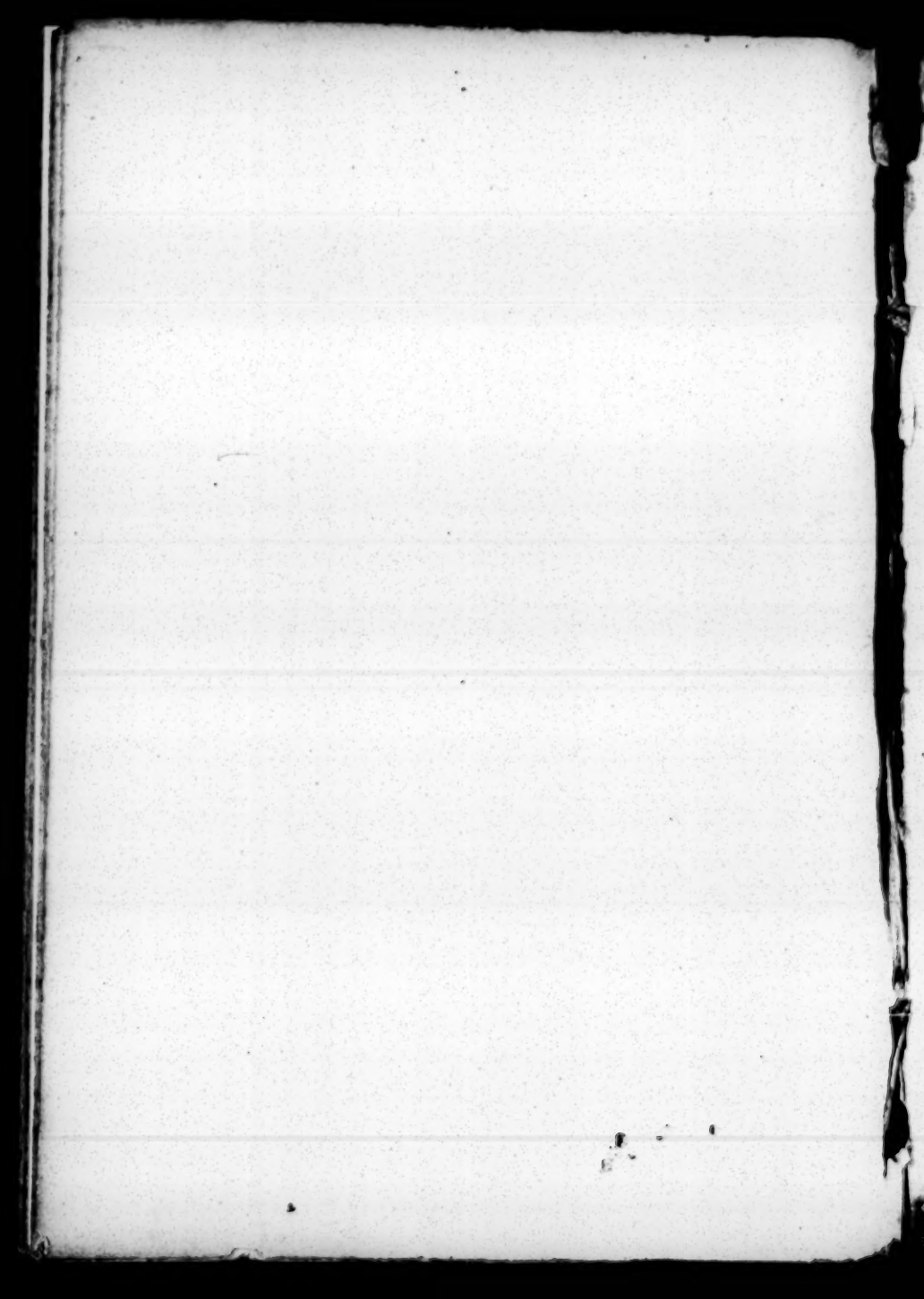
I N D E X.

	Quæst.		Quæst.
<i>Figura in Dimens.</i> quid.	50	—quotuplex.	76
<i>Numerus</i> { <i>Poeticus,</i> } <i>duplex,</i> { <i>Oratorius</i> }	50	<i>Logismus</i> quid.	77
<i>Numerus Poeticus</i> quid.	52	—quotuplex.	78
<i>Duplex,</i> { <i>Rythmus,</i> } { <i>Metrum.</i> }	53	<i>Ecphonēsis</i> quid.	79
<i>Rythmus</i> quid.	54	<i>Quot modis fit.</i>	80
<i>Metrum</i> quid.	55	<i>Epiphonema</i> quid.	81
<i>Metaplasmus</i> quid.	ib.	<i>Revocatio Sui-ipsius</i> quid.	82
<i>Metaplasmi species.</i>	56	—quotuplex.	83
<i>Tmesis</i> quid.	57	<i>Epanorthōsis</i> quid.	84
<i>Metástheſis</i> quid.	58	<i>Apōsiopēsis</i> quid.	85
<i>Anisithesis</i> quid.	59	<i>Apostrophe</i> quid.	86
<i>Diastole</i> quid.	60	<i>Quot modis fit.</i>	87
<i>Systole</i> quid.	61	<i>Prosopopœia</i> quid.	88
<i>Numerus Orator.</i> quid.	61	—quotuplex.	89
<i>Figura in soni Repetitione</i>		Imperfecta.	90
—quotuplex.	63	Perfecta.	91
<i>Epizuxis</i> quid.	64	<i>Fig. in Dialogismo</i> quid.	92
—quotuplex.	65	—quotuplex.	93
<i>Anadiplōsis</i> quid.	66	<i>Apōria</i> quid.	94
<i>Climax</i> quid.	67	<i>Anacanōsis</i> quid.	95
<i>Anáphora</i> quid.	68	<i>Occupatio</i> quid.	96
<i>Epistrophe</i> quid.	69	<i>Epitrope</i> quid.	97
<i>Sympluce</i> quid.	70	<i>Synchorēsis</i> quid.	98
<i>Epanalēpsis</i> quid.	71	<i>Pronuncia-</i> { <i>Prola-</i> } { <i>tionis par-</i> } { <i>tes due,</i> } <i>tio.</i> }	100
<i>Epánodos</i> quid.	72	<i>De Prolatione Canones.</i>	
<i>Paronomáſia</i> quid.	73		pag. 26
<i>Polypſton</i> quid.	74	<i>De Gesu Regula.</i>	p. 28
<i>Figura Sententiæ</i> quid.	75		

F I N I S.

• • • • •

Pecinus Flaccus:

Incus A₁ (blank)

B₂

G₃

G₄ (blank)

are wearing affecting etc.

H. B. G. Ltd.

RAC